

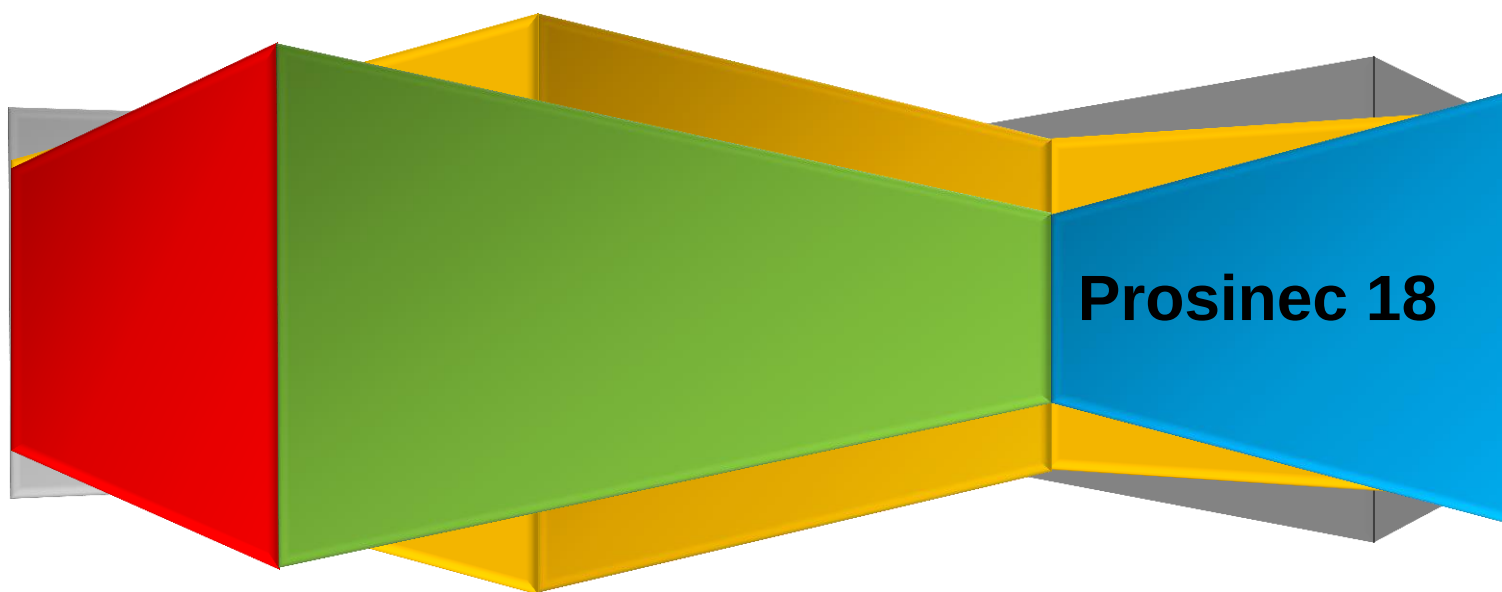
EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

Agentura
pro sociální začleňování

Vstupní analýza vzdělávání ve městě Děčín

**Zpracovali: Adam Staveník, Michaela Stejskalová,
Andrea Svobodová, Mikuláš Tichý**

Prosinec 18

Tento materiál vznikl za finanční podpory Evropského sociálního fondu prostřednictvím Operačního programu Výzkum, vývoj, vzdělávání v rámci projektu „Inkluzivní a kvalitní vzdělávání v územích se sociálně vyloučenými lokalitami“, reg. č. projektu CZ.02.3.62/0.0/0.0/15_001/0000586. Více na www.socialni-zaclenovani.cz.

Obsah:

Úvod a cíl vstupní analýzy	3
Cílová skupina	3
Metodologie	4
Základní pojmy	4
Sociální vyloučení	4
Školská legislativa	4
Charakteristika lokality s ohledem na sociální vyloučení	6
Struktura obyvatel	7
Sociální vyloučení v Děčíně	8
Problémy v životě dětí spojené se sociálním vyloučením	9
Popis vzdělávací soustavy a sociálních služeb pro děti a mládež a NNO	11
Školy a školská zařízení	11
Předškolní vzdělávání	11
Základní školy	18
Střední školy	25
Školní poradenská zařízení	27
Zájmové a neformální vzdělávání a NNO	28
Sociálně-aktivizační služby pro rodiny s dětmi	30
Závěry	31
Zdroje	32

Seznam obrazových příloh:

Obrázek 1: Mapa administrativního členění Ústeckého kraje (Zdroj: ČSÚ)	6
Obrázek 2: Mapa mateřských škol zřizovaných městem	12
Obrázek 3: Mapa základních škol ve městě Děčín	18
Obrázek 4: Mapa města s vyznačenými městem zřizovanými ZŠ včetně jejich spádových oblastí a sociálně vyloučených lokalit	19

Seznam grafů:

Graf 1: Vývoj počtu obyvatel města Děčín v letech 1989-2017 (Zdroj: ČSÚ)	7
Graf 2: Vývoj porodnosti ve městě Děčín v letech 1989-2017 (Zdroj: ČSÚ)	8
Graf 3: Vývoj přirozeného a migračního přírůstku obyvatel Děčína v letech 1989-2017 (Zdroj: ČSÚ)	8
Graf 4: Naplněnost mateřských škol k 30. 9. 2017	12

Graf 5: Počet žáků na ZŠ s cizí státní příslušností k 30. 9. 2017	20
Graf 6: Naplněnost základních škol a počet žáků se SVP k 30. 9. 2017	20

Úvod a cíl vstupní analýzy

Tato analýza vznikla v rámci Individuálního projektu systémového Inkluzivní a kvalitní vzdělávání v územích se sociálně vyloučenými lokalitami. Cílem projektu je rozvoj inkluzivního a kvalitního vzdělávání (IKV) v obcích se sociálně vyloučenými lokalitami (SVL) a zvýšení obecně nízké úrovně inkluze a kvality vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami v SVL. Projekt se zaměřuje na zvýšení úrovně porozumění, připravenosti a podpory v území pro vzdělávání dětí a žáků/žákyň se speciálními vzdělávacími potřebami, na podporu a rozvoj koordinace spolupráce a komunikace zřizovatelů, školských zařízení, neziskových organizací, rodičů a dalších aktérů. Projekt přispívá k rozvoji místní vzdělávací sítě ve smyslu integrace problematiky IKV do praxe škol a školských zařízení. Naplňováním strategického plánu zaměřeného na IKV dochází k zajištění rovného přístupu všech občanů ke vzdělávání a tím k prevenci dalšího sociálního vyloučení a s ním spojených projevů rizikového chování. Celý tento koordinační proces zaměřený na IKV v souladu s koordinovaným přístupem k sociálně vyloučeným lokalitám (KPSVL) pomáhá mimo jiné koncentrovat finanční prostředky, které budou využity k dosažení strategických cílů identifikovaných v oblasti IKV.

Cílem analýzy je popsat stav a připravenost místní vzdělávací soustavy obcí zapojených do KPSVL pro zavádění inkluzivního vzdělávání a zvýšení úrovně inkluze a kvality vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami v SVL. Na základě dat obsažených v analýze pak mohou svoji činnost rozvíjet lokální konzultanti, metodici a konzultanti inkluzivního vzdělávání pro danou obec, kterým slouží také jako podklad k vytvoření Místního plánu inkluze ve vzdělávání (MPI). Analýza by měla být považována za prvotní dokument mapující situaci ve vzdělávání na území města Děčín. Data v této analýze nejsou konečná, slouží pro základní orientaci v problematice v daném místě. Na podnět aktérů z cílové skupiny a členů pracovní skupiny ke vzdělávání může být tato analýza doplněna o další potřebná data.

Cílová skupina

Projekt IKV v SVL je primárně zaměřen na podporu pozitivních vzdělávacích strategií v daných oblastech a odstraňování bariér bránících dětem ze SVL při vstupu do hlavního vzdělávacího proudu. Hlavní cílovou skupinou jsou instituce, hrající nezastupitelnou roli ve vzdělávacím procesu – mateřské, základní a střední školy, jejich ředitelé a pedagogičtí pracovníci. Současně to jsou instituce, které se na chodu škol podílejí; zřizovatelé (městské a krajské úřady), školská poradenská zařízení a dále pak instituce, které se školami často spolupracují, školská zařízení pro zájmové vzdělávání, NNO, NZDM, ZUŠ a další subjekty.

Druhou a neméně významnou část cílové skupiny tvoří děti a mládež stížená či ohrožená sociálním vyloučením, kterým hrozí, že nebudou zařazeny do hlavního vzdělávacího proudu a spolu s nimi pak i jejich rodiče či zákonní zástupci.

Metodologie

Analýza navazuje na Analytickou zprávu z roku 2015 a je založena především na analýze sekundárních dat¹ a na 7 doplňujících rozhovorech s institucionálními aktéry. Z tohoto důvodu je nutno ji pokládat pouze za limitovanou sondou do prostředí vzdělávání v Děčíně a jejím cílem není prezentovat objektivní, reprezentativní a komplexní stav dané problematiky.

Základní pojmy

Sociální vyloučení

V materiálu ASZ² se uvádí následující: „Zjednodušeně řečeno, sociálně vyloučení jsou ti občané, kteří mají ztížený přístup k institucím a službám (tedy k institucionální pomoci), jsou vyloučení ze společenských sítí a nemají dostatek vertikálních kontaktů mimo sociálně vyloučenou lokalitu“ (str. 5). Sociální vyloučení se vyznačuje četnými indikátory či charakteristikami, které se v různých lokalitách vyskytují s různou intenzitou. Mezi obvyklé ukazatele řadíme dlouhodobou nezaměstnanost, závislost na dávkách v hmotné nouzi, nízkou kvalitu a nejistotu v bydlení, ztížený nebo nemotivovaný přístup ke vzdělávání, vysokou míru zadlužení, výskyt rizikového chování a kriminality a zvýšenou míru migrace. Jednotlivé ukazatele samy o sobě sociální vyloučení nezakládají. Je to teprve jejich kombinace, která zasaženým jedincům či rodinám brání v integraci či plnohodnotném životě a na různých úrovních je vylučuje ze společnosti³.

Školská legislativa

V této analýze hovoříme o vzdělávání ve školách, které se odehrává dle školního kurikula, je považováno za povinné a je legislativně ukotveno ve sbírce zákonů. Hlavní zákony a vyhlášky, které se týkají školního vzdělávání a souvisí se společným (inkluzivním) vzděláváním uvádíme níže:

- Zákon č. 178/2016 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání, kterým se mění zákon č. 561/2004 Sb. („školský zákon“).
- Zákon č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů.
- Vyhláška 270/2017 Sb., kterou se mění Vyhláška č. 27/2016 Sb., o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných.

¹ Seznam použitých zdrojů je uveden v kapitole Zdroje.

² Švec, J. ed. (2010): *Příručka pro sociální integraci*. Úřad vlády ČR, odbor pro sociální začleňování. Dostupné z: <http://www.socialni-zaclenovani.cz/dokumenty/o-agenture/prirucka-pro-socialni-integraci/details>.

³ Blíže viz <http://www.socialni-zaclenovani.cz/co-je-socialni-vyloucení>.

- Vyhláška č.197/2016 Sb., o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních (novelizující vyhlášku č. 72/2005 Sb.).

Dle výše uvedené platné legislativy probíhá v ČR školní vzdělávání v těchto druzích škol: mateřská škola, základní škola, střední škola (gymnázium, střední odborná škola a střední odborné učiliště), konzervatoř, vyšší odborná škola, základní umělecká škola a jazyková škola s právem státní jazykové zkoušky.

V kontextu projektu IKV je pro nás relevantní průběh vzdělávání v mateřských školách, základních školách a středních školách, souhrnně budeme používat termín „škola“. Dle legislativy je v ČR školní docházka povinná 9 let a od školního roku 2017/2018 je navíc povinný jeden rok předškolní přípravy.

Podrobnější informace o školské legislativě vztahující se ke společnému (inkluzivnímu) vzdělávání lze nalézt na portálu MŠMT⁴.

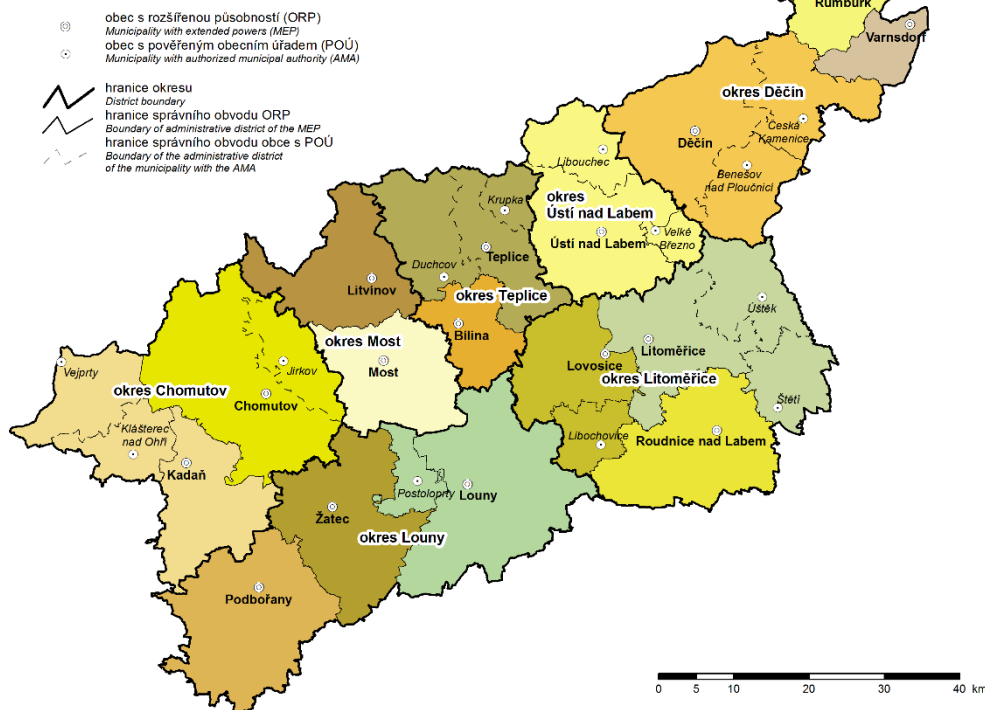
⁴ Konkrétně na <http://www.msmt.cz/vzdelavani/spolecne-vzdelavani-1> a <http://www.msmt.cz/dokumenty-3/vyhlaske-ke-skolskemu-zakonu>.

Charakteristika lokality s ohledem na sociální vyloučení

Obrázek 1: Mapa administrativního členění Ústeckého kraje (Zdroj: ČSÚ)

Administrativní členění Ústeckého kraje Administrative map of the Ústecký Region

(1. 1. 2017 / As at 1 January 2017)

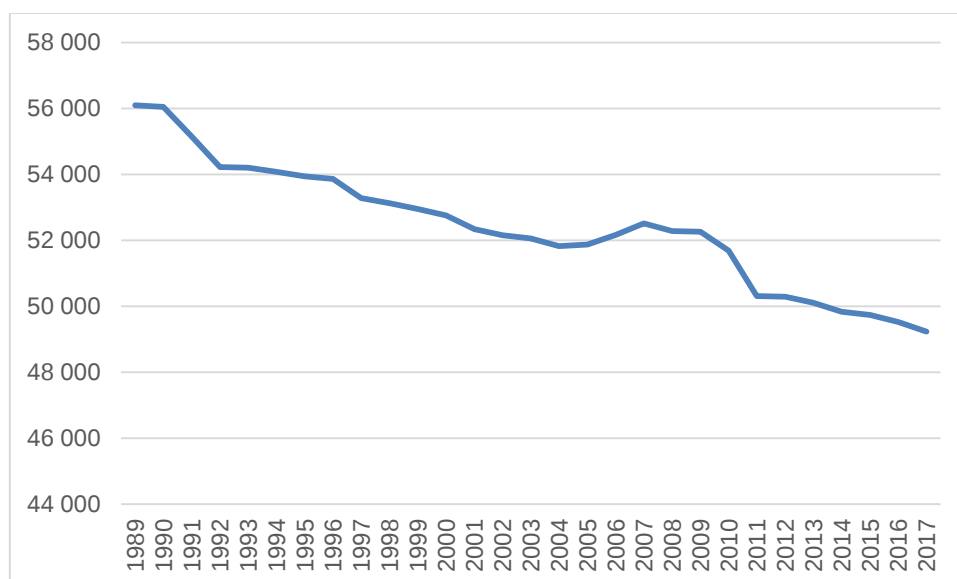
Město Děčín leží v údolí, kterým protéká řeka Labe a je nejnižše položeným městem v České republice (135 m n. m.). Současná podoba města vychází ze sloučení historického města Děčín na pravém břehu Labe s mladším a průmyslovým městem Podmokly, které vzniklo v druhé polovině 19. století na levém břehu řeky. Dnešní Děčín má 9 městských částí. Svým zaměřením patří oblast Děčín patří svým charakterem mezi průmyslové okresy České republiky, i přestože zde roste role sektoru služeb a cestovního ruchu. Největší podíl má průmysl strojírenský, textilní a výroba spotřebního zboží.

Město zažilo ve 20. století hned dvojí úpadek. Prvním byl poválečný odsun většiny původního obyvatelstva do Německa. Oblast byla doosidlována různorodým obyvatelstvem, často ze sociálně nižších vrstev, včetně Romů. Tato okolnost má zřejmě i dodnes vliv na nižší sociální soudržnost a slabší identifikaci obyvatel s místem. Druhý úpadek přinesly změny v ekonomice a hospodářské organizaci po roce 1989. Tyto změny vedly k uzavření velkých podniků, privatizaci, reorganizacím a ztrátě práce pro dělníky. Strukturální nezaměstnanost je v Děčíně více než deset let vyšší 10 %. Právě tato neidentifikace obyvatel s místem, ztráta tradic a vysoká nezaměstnanost napomáhají vzniku sociálně vyloučených lokalit, kde není neobvyklé tzv. realitní kšeftování s chudobou, které spočívá ve vystěhování sociálně znevýhodněných obyvatel z lukrativních čtvrtí (či dokonce z jiných měst) a následné jejich přemístění do některé sociálně vyloučené lokality v Děčíně.

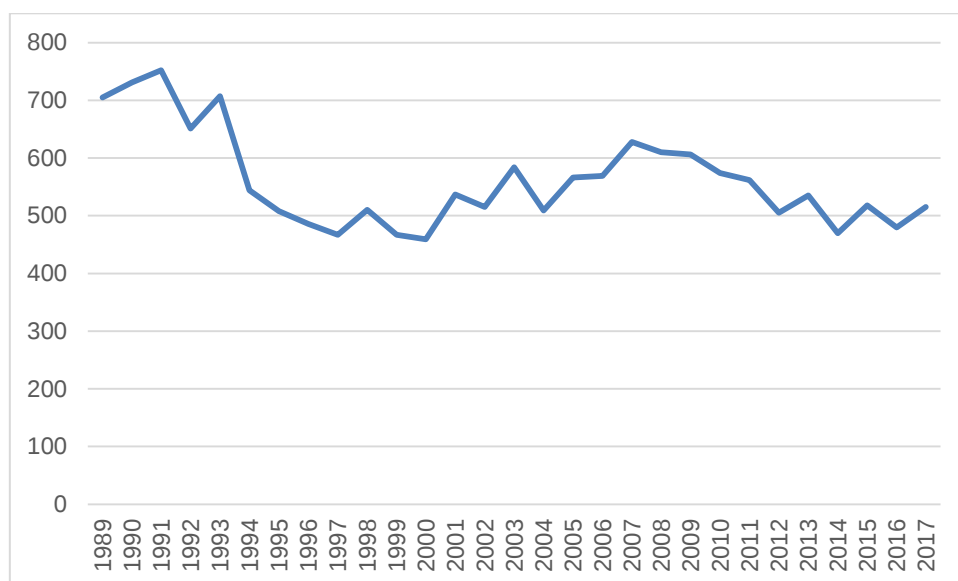
Struktura obyvatel

Vzdělanostní struktura Děčína odpovídá situaci v Ústeckém kraji, který ve srovnání s celorepublikovým průměrem patří spolu s Karlovarským krajem k oblastem s nejnižší mírou vzdělání v České republice. Oproti tomu průměrný věk obyvatel Děčína (42,4 let) odráží celorepublikový průměr (42,4), což také vede k tomu, že obyvatelstvo Děčína, podobně jako Česká republika jako celek, mírně stárne v důsledku toho, že počet obyvatel starších 60 let převyšuje počet dětí a mladých do 19 let. V Děčíně žilo k 31. 12. 2017 49 226 obyvatel a jak je patrné z grafu vývoje počtu obyvatel, Děčín od roku 1989 setrvale klesá počet obyvatel, jedná se ale maximálně o 300 obyvatel za rok. Na poklesu obyvatel města nic nemění ani v posledních letech poměrně stabilní míra porodnosti. Podle grafu přírůstků není úbytek obyvatel způsoben tím, že by obyvatelé Děčína vymírali a nerodili se (přírůstek přirozený), ale spíše tím, že se vystěhovávají, na což poukazuje negativní migrační přírůstek (rozdíl mezi těmi, kdo se v daném roce odstěhovali a těmi, kdo se přistěhovali).

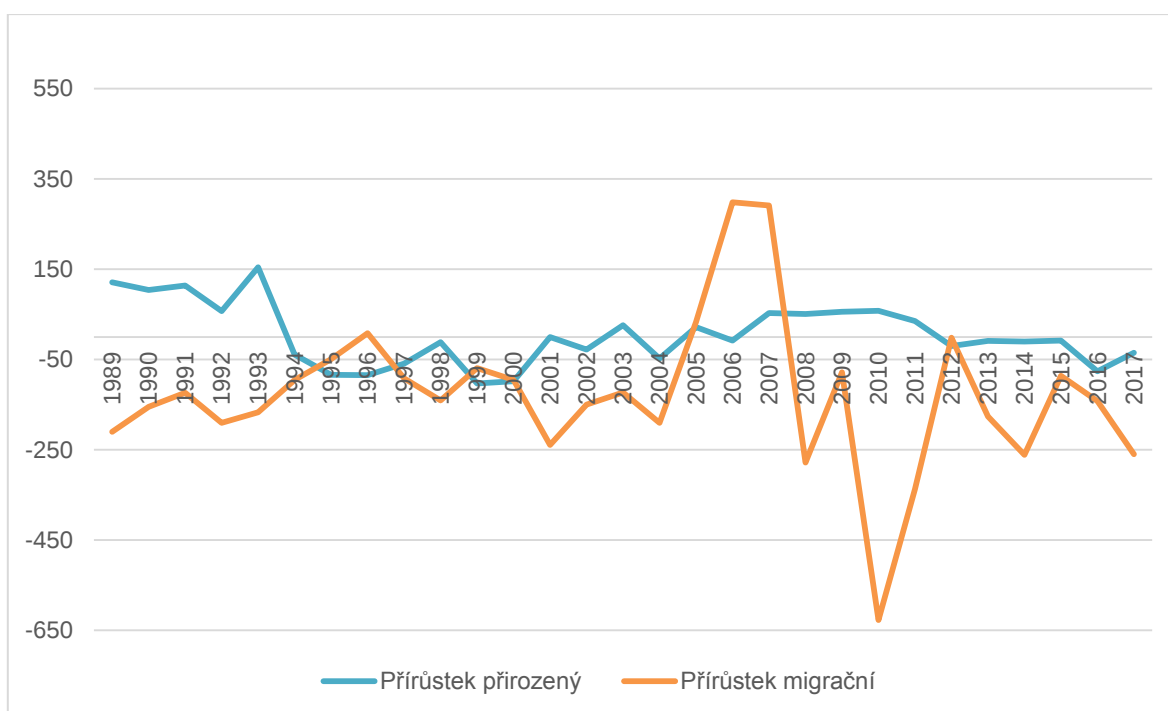
Graf 1: Vývoj počtu obyvatel města Děčín v letech 1989-2017 (Zdroj: ČSÚ)

Graf 2: Vývoj porodnosti ve městě Děčín v letech 1989-2017 (Zdroj: ČSÚ)

Graf 3: Vývoj přirozeného a migračního přírůstku obyvatel Děčína v letech 1989-2017 (Zdroj: ČSÚ)

Sociální vyloučení v Děčíně

Z hlediska sociálního vyloučení se ve městě nachází několik různorodých sociálně vyloučených lokalit, které se nacházejí v různých částech města. Jedná se o lokality, které zahrnují celá sídliště, ulice nebo pouze jednotlivé domy. Domy v sociálně vyloučených lokalitách jsou téměř výhradně v soukromém vlastnictví. Za největší sociálně vyloučené lokality lze označit část sídliště Boletice nad Labem, městskou část Rozbělesy (především ulice Ústecká a její okolí), ulice Teplická, Krátká a Zelená a bývalou školu v Chrochvicích. V centru města žije i větší část romských obyvatel,

ale tato část města nemá charakter sociálně vyloučené lokality. Ve městě žije v těchto lokalitách zhruba 1400 osob a podle *Analýzy sociálně vyloučených lokalit v ČR* žilo v roce 2015 v děčínských sociálně vyloučených lokalitách zhruba 700 nezletilých, z toho 47 % tvořily děti ve věku 0-6 let, 42 % byly děti ve věku 6-15 let a 11 % tvořila mládež ve věku 15-18 let. Na území Děčína také existuje řada domů, kde se vytvářejí všechny podmínky pro to, aby zde sociálně vyloučená lokalita vznikla. K jejímu vzniku zde může stačit málo, např. příchod nadmíru problematické rodiny, případně změna majitele, který zcela rezignuje na dohled nad nemovitostí. Takové objekty se nacházejí na Starém městě, Novém městě i na sídlišti v Želenicích.

Sociální exkluze se však netýká pouze obyvatel zmíněných lokalit. Ohrožená populace se nachází i v jiných částech města, kde nedochází k její koncentraci na jednotlivých adresách, nebo zůstává skryta z jiných důvodů, například proto, že se tam neobjevují konflikty se sousedy, nebo není zvýrazněna etnicitou. Celkový počet obyvatel Děčína ohrožených sociální exkluzí je obtížné stanovit, neboť i samotná kategorie sociálního vyloučení je značně neukotvená. Podle odhadu lokálního konzultanta Agentury pro sociální začleňování z roku 2013 se na adresách obývaných socioekonomicky slabými jedinci nacházelo přibližně 2000 osob. Určitou představu je možné získat z počtu příjemců dávek v hmotné nouzi. Podle *Analýzy sociálně vyloučených lokalit v ČR* činil na konci roku 2014 počet vyplacených příspěvků na živobytí 18 659, což odpovídá přibližně 8 % děčínských domácností. Ačkoliv nelze klást rovnítko mezi stavem hmotné nouze a sociálním vyloučením, vysoké procento osob v hmotné nouzi je bezesporu významným indikátorem sociální exkluze.

Problémy v životě dětí spojené se sociálním vyloučením

Život dětí v sociálně vyloučených lokalitách má svá specifika. Jejich rodiče se často potýkají, s nedostatkem finančních prostředků, což se odráží i na jejich snížené schopnosti hradit výdaje spojené se školními a mimoškolními aktivitami dítěte. Děti vyrůstající v sociálně vyloučených lokalitách mají také velmi často omezený životní prostor. Domácnosti obývá zpravidla větší počet členů široké rodiny, takže děti nemají dostatečné soukromí ani vhodné podmínky pro školní přípravu.

V odlehklých lokalitách s minimální infrastrukturou a materiálním vybavením mají děti nedostatek podnětů. Pohybují se v úzké síti mezilidských kontaktů, která je často omezena pouze na obyvatele sociálně vyloučené lokality. V sociálně vyloučených lokalitách se děti nezdědka setkávají s nízkým vzděláním mladistvých a dospělých, absencí příjmu z výdělečné činnosti, drogovými závislostmi, alkoholismem nebo využíváním nezákonných způsobů obživy. Izolace ve spojení s uvedenými negativními jevy způsobuje u dítěte zvnitřnění pokřivených morálních a životních hodnot. To, co jeho vrstevníci vnímají jako překročení uznávané normy, může být pro dítě ze sociálně vyloučené lokality normou běžnou. Z nedostatku podnětů a kontaktů se také dítě mnohdy uchyluje k jednotvárnému a rizikovému způsobu využití volného času doprovázeného pocitem nudy. Děti ze sociálně vyloučených lokalit proto mohou často hledat možnost zvrátit stereotypní způsob života nalézáním zábavy v hernách a zábavních podnicích, experimentováním s drogami, vandalstvím a ojedinělá není ani drobná trestná činnost.

V sociálně vyloučených lokalitách je ohrožena i bezpečnost dětí. Ty se mohou stát oběťmi lichvy, kuplířství, či drobné kriminální činnosti. Od raného věku se setkávají s drogami, gamblerstvím a s agresivitou mezi jednotlivými obyvateli lokalit. V běžné společnosti pak především romské děti ze sociálně vyloučených lokalit často čelí hostilnímu popř. rasistickému přístupu a diskriminaci na nejrůznější úrovni (v obchodě, ve škole, v situaci, kdy rodiče shánějí byt či zaměstnání) ze strany majority, která má s lidmi žijícími ve vyloučených lokalitách jen negativní zkušenosti. Děti tak každodenně vnímají a zakoušejí napětí mezi většinovou společností a obyvateli sociálně vyloučených lokalit a zpětně se ztotožňují s rolí vyloučeného jedince. Ve většinových kolektivech se dítě často nemusí cítit přijímáno, protože nesdílí podobné zájmy, mluví odlišně a mnohdy není úspěšné ve výuce. Ve většinových kolektivech bývá rovněž předmětem diskriminace, protože na sobě nese známky chudoby a odlišnosti.

Dětem ze sociálně vyloučených lokalit se také často nedostává přiměřené zdravotní péče, a zároveň jsou vystavené větším rizikům nejrůznějších onemocnění. V důsledku špatných bytových a hygienických podmínek jsou děti ohroženy vyšším výskytem infekčních chorob, zejména žloutenky. Ale i běžných nemocí v důsledku špatných stravovacích návyků a nedostatku vitamínů. Hlavními důvody nedostatečné zdravotní péče bývá obtížná finanční či geografická dostupnost lékaře, lékárny atd. Na druhé straně však mnohdy dochází ke zneužívání zdravotní péče, kdy rodiče využívají lékařských potvrzení o nemoci dítěte pro omlouvání školních absencí. I tyto důvody přispívají k tomu, že děti ze sociálně vyloučených lokalit mají často mnohonásobně ztížené podmínky pro vzdělávání oproti svým vrstevníkům z běžné společnosti.

Popis vzdělávací soustavy a sociálních služeb pro děti a mládež a NNO

Jednou ze základních podmínek nutných k rozvoji každé obce je zajištění podmínek pro rozvoj vzdělávacích institucí na území města. Dle platných právních předpisů (zákon č. 561/2004 Sb., školský zákon a zákon č. 128/2000 Sb., zákon o obcích) je vliv města zásadní zejména na oblast předškolního a základního vzdělávání, kdy obec v naprosté většině případů vystupuje jako zřizovatel těchto zařízení. Zejména v této oblasti je tedy úkolem města zajišťovat vhodné prostředí pro vzdělávání dětí a mládeže, a to jak po stránce kapacit a technického zázemí škol, tak nepřímo i v oblasti kvality výuky (zejména personálního zázemí a školních vzdělávacích programů).

Úkoly vyplývající z této oblasti městu Děčín jsou o to větší, že město nezajišťuje výše uvedené činnosti pouze pro vlastní obyvatele, nýbrž s ohledem na jeho postavení v územním uspořádání ČR, i pro přilehlé obce v rámci ORP i okresu Děčín, který dle výsledků Sčítání lidu, domů a bytů z roku 2011 vykazuje podíl dětí 15,5 % z celkové populace, což je nejvíce ze všech okresů Ústeckého kraje. Současně je však při naplňování těchto cílů Děčín nucen reagovat na měnící se demografický vývoj, který bude v horizontu 5-7 let klást na město zvýšené nároky v oblasti optimalizace vzdělávací soustavy města. Samotná optimalizace však nemůže probíhat pouze s ohledem na demografické faktory, ale musí zohledňovat i hlediska geografického rozmístění škol, stavebně-technického rázu a kvalitativních ukazatelů.

V oblasti pedagogického poradenství jsou na území města k dispozici služby dvou institucí, přičemž obě jsou příspěvkovými organizacemi Ústeckého kraje. Pedagogicko-psychologická poradna (PPP) i Speciálně-pedagogické centrum (SPC) nabízí diagnostiku a poradenství v široké řadě oblastí. Lze tudíž konstatovat, že v rámci pedagogického poradenství je nabídka služeb na území města dostatečná a plně vyhovující potřebám nejen jeho obyvatel.

Školy a školská zařízení

Statutární město Děčín zřizuje 11 základních a 10 mateřských škol. Školy a školská zařízení na území města Děčín využívají kromě místních dětí a žáků také děti a žáci z přilehlých obcí z ORP Děčín. Místní školy jsou spádové pro Dolní Habartice, Hřensko, Růžovou, Arnoltice, Bynovec, Janov, Jetřichovice, Kámen, Labskou stráž, Ludvíkovice, Dobkovice, Malšovice a Malé Březno a Těchlovice.

Předškolní vzdělávání

Statutární město Děčín zřizuje 4 samostatné mateřské školy, které mají dohromady 11 pracovišť. Město dále zřizuje 6 mateřských škol při základních školách, které mají také 11 pracovišť. Kromě mateřských škol zřizovaných městem se v Děčíně nachází dalších 5 zřizovaných jinými subjekty, přičemž většina z nich vznikla v posledním desetiletí.

V Děčíně jsou v současnosti 3 speciální třídy pro děti se SVP, a to jedna v Děčíně II - MŠ Tylova ul. a dvě v MŠ Riegrova ul. Ve městě se také nacházejí čtyři mateřská centra, z nichž dvě provozují i jesle, do nichž přijímají děti od 10 měsíců věku (celková kapacita obou zařízení je 42 dětí). Soukromě právní charakter organizace těchto center může mnohým rodičům z důvodu finanční náročnosti bránit ve

Obrázek 2: Mapa mateřských škol zřizovaných městem

[illegible]

Název MŠ	počet dětí	kapacita
Speciální MŠ Vilík	10	10
ZŠ a Lesní MŠ Jurta	35	35
MŠ v Rákosí	15	15
Soukromá MŠ a ZŠ Svět	30	30
Speciální MŠ	15	15
Kosmonautů	70	80
Na Pěšině	130	140
Vojanova	55	55
Školní	170	230
Máchovo nám.	100	100
Březová	115	160
Májová	190	260
Klostermannova	185	220
Liliová	180	200
Riegrova	245	250

Děčín zažil v letech 1972–1977 populační explozi. V této době byl na území města velký počet mateřských škol nejen městských, ale i podnikových mateřských škol, které pokrývaly požadavky svých zaměstnanců. V této době nebyla výjimkou naplněnost třídy přes 30 dětí. V době zvýšené porodnosti byly vystavěny v sídlištních částech města (Bynov, Želenice, Boletice, Nové Město, Staré Město) panelové mateřské školy, ve kterých je předškolní vzdělávání zajišťováno dodnes. V důsledku klesající porodnosti byly později některé mateřské školy uzavřeny. Mezi lety 1994–2004 bylo uzavřeno 10 mateřských škol s celkovou kapacitou cca 650 míst. Poslední uzavřenou mateřskou školou byla MŠ Prostřední Žleb v roce 2004.

V současnosti však panuje zvýšená poptávka po umístění dětí do MŠ v centru města (Děčín I, Nové Město a Podmokly), která se zvýšila od roku 2008 vlivem rostoucí porodnosti v předchozích letech. Se zvýšenou poptávkou po umístění dětí do mateřských škol vzrostl také počet duplicitně podaných žádostí rodiči ve snaze zajistit místo pro své dítě. V roce 2014 ale již byla zaznamenána snižující se tendence potřeby o umístění, a to hlavně v okrajových částech města – na sídlištních (Děčín – Želenice, Boletice, Březiny a Staré Město), kde tak vznikají volné kapacity, které v okrajových částech města začali využívat vzhledem k absenci jeslí ve městě rodiče dětí mladších věku 3 let. Zároveň volné kapacity otevřely možnost pokrýt stále vzrůstající potřebu vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami (dále „SVP“). Nabízí se možnost integrace dětí do běžných tříd, ale také zřízení tříd speciálních.

Mateřská škola Děčín II, Riegrova 454/12

Mateřská škola Riegrova má kapacitu 254⁵ dětí a tvoří ji dvě pracoviště.

Škola v posledních letech čerpala finance z několika projektů, např. z programu na podporu komunikace pro děti s narušenou komunikační schopností.

Pracoviště **Riegrova 454/12** má kapacitu 184 dětí. V současné době navštěvuje školu 176 dětí rozdělených do osmi tříd. Do školy také dochází 11 dětí ze SVP, které se vzdělávají v běžných třídách. Budova školy je pavilonového typu, nachází se v klidné části města a disponuje vlastní rozlehlou zahradou. Škola má některé třídy zaměřené na integraci dětí s řečovými vadami a jiným postižením, přičemž se nejedná o speciální třídy. O umístění dětí na tomto pracovišti je mezi rodiči zájem, škola musí děti odmítat z důvodu plné kapacity.

Pracoviště **Pohraniční 455/34** má 3 třídy a kapacitu 70 dětí, která je v současné době naplněna. Do školy nedocházejí žádné děti ze SVP. Budova školy se nachází ve staré zástavbě v centru města a škola disponuje i vlastní menší zahradou. Škola spolupracuje s DDM Březiny a DDM Teplická, dále využívá služby logopeda a spolupráce s PPP a se speciálním pedagogem z nedaleké základní školy.

Mateřská škola Děčín II, Liliová 277/1

Tato škola funguje již od roku 1965 a tvoří ji dvě pracoviště s celkovou kapacitou 204 dětí. Škola se snaží zapojovat rodiče do školních i mimoškolních aktivit. Škola by

⁵ Údaje týkající kapacit a počtu žáků na školách jsou aktuální k 30. 9. 2017.

uvítala interaktivní tabule a stoly, které by využila zejména ve speciální logopedické třídě na pobočce Tylova.

Pracoviště **Liliová 277/1** navštěvuje 157 dětí v šesti třídách. Do školy nedochází žádné děti se SVP. Škola se nachází v panelové budově a disponuje vlastní zahradou. Mateřská škola nabízí dětem keramickou dílnu, environmentální výchovu, seznámení se s výpočetní technikou a rozšířenou výuku výtvarné výchovy. Škola také pravidelně s dětmi navštěvuje divadlo či místní plavecký bazén. Škola spolupracuje se základní školou Kamenická a s oblastním muzeem Děčín. Podobně jako mateřská škola na Riegrově i toto pracoviště je nuceno odmítat děti z důvodu naplnění kapacity.

Pracoviště **Tylova 814/1** navštěvuje 24 dětí v běžné třídě a 8 dětí ve speciálně třídě určené pro děti s narušenou schopností komunikace. Děti ze speciální třídy většinou bez problémů přecházejí na běžné základní školy. Pracoviště úzce spolupracuje s SPC Děčín, kdy spec. pedagožky z centra docházejí pravidelně do školy a přímo ve škole provádějí i diagnostiku. Budova školy se nachází ve vile z 20. let 20. století.

Mateřská škola Děčín VI, Klostermannova 1474/11

Mateřskou školu tvoří čtyři pracoviště a má celkovou kapacitu 220 dětí. V roce 2014 škola realizovala projekt rekonstrukce školních zahrad - při té příležitosti vznikla na pracovišti Klostermannova minifarma s malými hospodářskými zvířaty.

Na pracoviště **Klostermannova 1474/11** dochází 72 dětí do třech tříd, z toho 3 děti se SVP.

Pracoviště **Moskevská 1044/9** navštěvuje 49 dětí ve dvou třídách a žádné děti se SVP.

Pracoviště **Krásný Studenec 131** navštěvuje 37 dětí ve dvou třídách a žádné děti se SVP.

Na pracoviště **Thunská 1303/4** dochází 32 dětí do dvou tříd, z toho 6 dětí se SVP.

Mateřská škola Děčín XXXII, Májová 372

Mateřskou školu Májová tvoří tři následující pracoviště, které mají dohromady kapacitu 264 dětí.

Do pracoviště **Májová 372** dochází 83 dětí do čtyřech tříd, z toho 4 děti se SVP.

Pracoviště **Dlouhá 112** navštěvuje 23 dětí v jedné třídě, z toho jedno dítě se SVP.

Pracoviště **K. H. Borovského 336** má 4 třídy, do kterých dochází 88 dětí, z toho 2 děti se SVP.

Základní škola a Mateřská škola Děčín III, Březová 369/25

Mateřská škola funguje od roku 1974 a má dvě pracoviště s celkovou kapacitou 160 dětí. Mezi aktivity pořádané mateřskou školou patří plavání, bruslení, divadelní představení ve školce, keramická dílny, tvořivá odpoledne s rodiči a návštěvy divadel, muzeí a knihoven.

Do pracoviště **Březová 370/33** dochází 49 dětí do dvou tříd, z toho 2 děti se SVP. Děti z tohoto pracoviště docházejí do zahrady na pracovišti Rakovnická.

Pracoviště **Rakovnická 306/17** navštěvuje 68 dětí ve třech třídách a z toho 2 děti se SVP. Jedna ze tříd má menší počet dětí (19), aby se mohli pedagogové dostatečně věnovat individuálním potřebám dětí. Budova mateřské školy prošla v roce 2016 revitalizací.

Základní škola a Mateřská škola Děčín IV, Máchovo nám.

Mateřská škola má dvě pracoviště o celkové kapacitě 102 dětí, která je v současné době naplněna. Škola byla nucena děti odmítat právě z důvodu naplněné kapacity. Obě pracoviště úzce spolupracují se základní školou, především v oblasti inkluzivního vzdělávání. Učitelky mateřské školy mají dále na základní škole možnost konzultací s výchovnou poradkyní a psychologkou. Škola poskytuje své služby bezúplatně rodinám s finančními problémy, nicméně někteří rodiče mají problémy s včasnými platbami za obědy. Škola těmto rodičům nabízí možnost odložení nebo rozdělení plateb. Ve škole mají jednoho asistenta pedagoga a osobního asistenta. Do školy docházejí všichni předškoláci, kteří sem spádově patří. Do školy dochází zhruba 10 dětí ze sociálně znevýhodněného prostředí. Škola by uvítala spolupráci s NNO nebo se soc. pracovníkem, který by sloužil jako prostředník pro komunikaci s rodinami.

Na pracoviště **Raisova 688/11** dochází 78 dětí do třech tříd, z toho 3 děti se SVP. Pracoviště je plně kapacitně vytíženo a z tohoto důvodu musí odmítat některé děti. Mateřská škola nabízí logopedickou průpravu.

Pracoviště **Chmelnická 44** navštěvuje 24 dětí v jedné třídě, což představuje plnou kapacitu školy. Do tohoto pracoviště nedochází žádné dítě se SVP. Pracoviště nabízí logopedickou péči a aktivity zaměřené na grafomotorický vývoj.

Základní škola a Mateřská škola Děčín VI, Školní 1544/5

Mateřská škola má dvě pracoviště o celkové kapacitě 234 dětí. Škola se v posledních letech potýká s úbytkem dětí a z toho důvodu otevřela i věkově smíšené třídy.

Na pracoviště **Školní 1544/5** dochází 107 dětí do pěti tříd, z toho 3 děti se SVP.

Pracoviště **Weberova 1535/16** navštěvuje 64 dětí ve třech třídách. Do školy nedochází žádné dítě se SVP. Škola disponuje vlastní prostornou zahradou. Tato škola dětem nabízí např. projektové dny, plavání nebo cvičení v tělocvičně základní školy.

Základní škola a Mateřská škola Děčín VIII, Vojanova 178/12

Mateřská škola má dvě pracoviště o celkové kapacitě 56 dětí.

Pracoviště **Saská 259/40** navštěvuje 28 dětí, které docházejí do jedné třídy. Do školy nedochází žádné dítě se SVP. Budova školy se nachází na okraji města a je zde dětem k dispozici prostorná zahrada.

Na pracoviště **Srní 97** také dochází 28 dětí do jedné třídy. Školu nenavštěvuje žádné dítě se SVP. Pracoviště se nachází v blízkosti lesa, do kterého děti často chodí na venkovní aktivity.

Základní škola a Mateřská škola Děčín IX, Na Pěšině 330

Mateřská škola má dvě pracoviště o celkové kapacitě 144 dětí. Škola také spolupracuje s PPP a logopedickou poradnou.

Pracoviště **Na Pěšině 331** navštěvuje 92 dětí ve čtyřech třídách, z toho dvě děti se SVP.

Do pracoviště **Rudolfova 76** dochází 42 dětí do dvou věkově smíšených tříd, z toho jedno dítě se SVP. Budova školy je umístěna ve vile.

Základní škola a Mateřská škola Děčín XXVII, Kosmonautů 177

Do mateřské školy dochází 73 dětí do třech tříd, z toho 4 děti se SVP. Škola má celkovou kapacitu 84 dětí. Mateřská škola se zaměřuje na pohybové aktivity a ekologii. Škola má zkušenosti s podáváním projektů.

Speciální základní škola, Speciální mateřská škola a Praktická škola, Děčín

Tato mateřská škola má kapacitu 15 dětí a jejím zřizovatelem je Ústecký kraj. Dochází zde děti se středně těžkým mentálním postižením, příp. s kombinovaným postižením a děti s poruchami autistického spektra. Škola zahájila činnost v roce 2008.

Soukromá mateřská a základní škola Svět

Tato soukromá mateřská škola má kapacitu 30 dětí a zahájila činnost v roce 2011. Škola má pracoviště Dobrovského („Malý svět“, kapacita 10 dětí) a Na Stráni („Velký svět“, kapacita 20 dětí). Škola vyučuje podle ŠVP založeného na alternativním vzdělávacím přístupu Montessori.

Mateřská škola v Rákosí

Mateřská škola zahájila svou činnost v roce 2012 a jejím zřizovatelem je Mateřské centrum Rákosníček, z. s. Škola využívá prvky Montessori pedagogiky a nabízí např. multismyslové aktivity, logopedickou prevenci, program pro rozvoj motoriky, výuku angličtiny a canisterapii.

Základní škola a Lesní mateřská škola Jurta

Zřizovatelem této školy je JURTA, o. p. s. a její celková kapacita je 35 dětí. Škola nabízí předškolní vzdělávání ve venkovním prostředí podle principů lesních školek.

Speciální mateřská škola Vilík

Speciální mateřská škola Vilík je soukromá mateřská škola, která vzdělává děti s různými druhy postižení. Škola vzdělává děti s kombinovaným postižením, s poruchami autistického spektra, vadami řeči, poruchami chování a děti se sociálním

znevýhodněním. Mateřská škola zahájila svou činnost v roce 2015. Škola také pořádá semináře o tom, jak pracovat s dětmi s poruchami autistického spektra.

Základní školy

Na území statutárního města Děčína se nachází celkem 11 škol zřízených městem, do kterých dochází 4977 žáků, a jedna základní škola speciální zřízená krajem, do které dochází 93 žáků. Dále jsou v Děčíně tři soukromé základní školy, do kterých dochází celkem 88 žáků. Do škol ve městě dojíždí 603 žáků z okolních obcí⁶.

Obrázek 3: Mapa základních škol ve městě Děčín

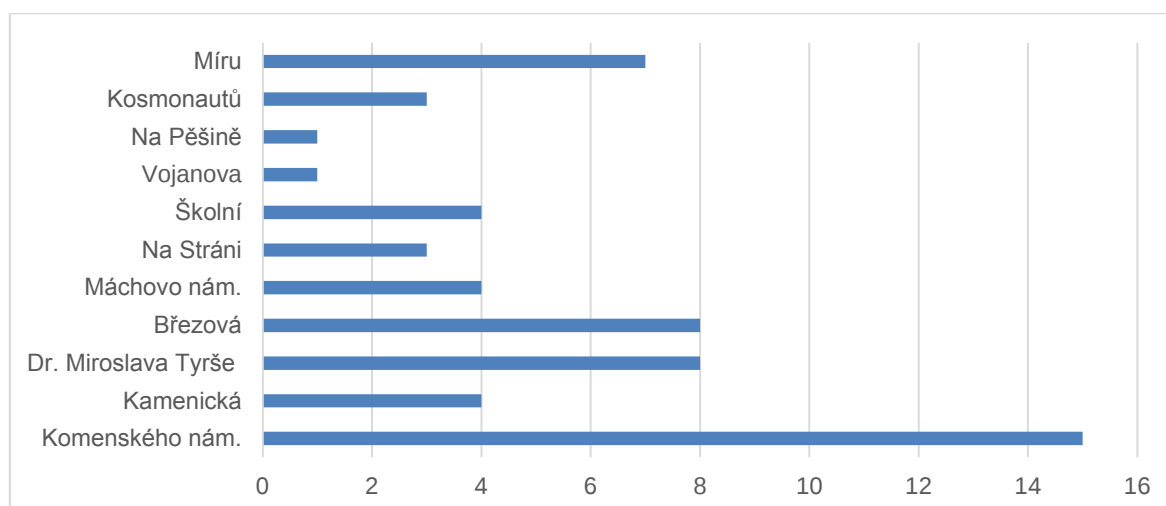

Pro městem zřízené základní školy platí obecně závazné vyhlášky č. 3/2009 a č. 1/2010, které vymezují každé škole vlastní školský obvod (jejich znázornění je na obr. č. 4). Většina základních škol zřízených městem se nachází v centru města. Z hlediska kapacity základních škol (v grafu č. 5, níže) je patrný rozdíl mezi školami umístěnými na panelových sídlištích, které mají mnohem vyšší kapacity než školy nacházející se ve starších budovách, což se v některých případech promítá i do značných rozdílů mezi kapacitou školy a její aktuální naplněností. Oproti tomu zmíněné školy ve starších cihlových budovách jsou většinou kapacitně zaplněny, jako např. ZŠ Máchovo nám., Dr. M. Tyrše, Na Stráni nebo Kamenická. Školy na panelových sídlištích kromě vyšší nastavené kapacity mají ve svých budovách také více fyzického prostoru pro případné volnočasové aktivity např. ve formě tančírny nebo badmintonového kurtu, které některé školy nabízejí nejen svým žákům, ale i zájemcům z řad veřejnosti. Město Děčín disponuje dostatečnou kapacitou základních škol. V minulosti, kdy došlo k úbytku žáků, vybudovali ředitelé škol odborné učebny, tím sice došlo ke zkvalitnění výuky, ale zároveň k úbytku kmenových tříd. Dále 6 děčínských základních škol realizuje i přípravu na základní vzdělávání celkem v 6 třídách.

⁶ Údaje o počtech žáků v tomto odstavci vycházejí z *Analytické zprávy o situaci. Název projektu: Inkluze do škol.* a jsou aktuální k prosinci 2015.

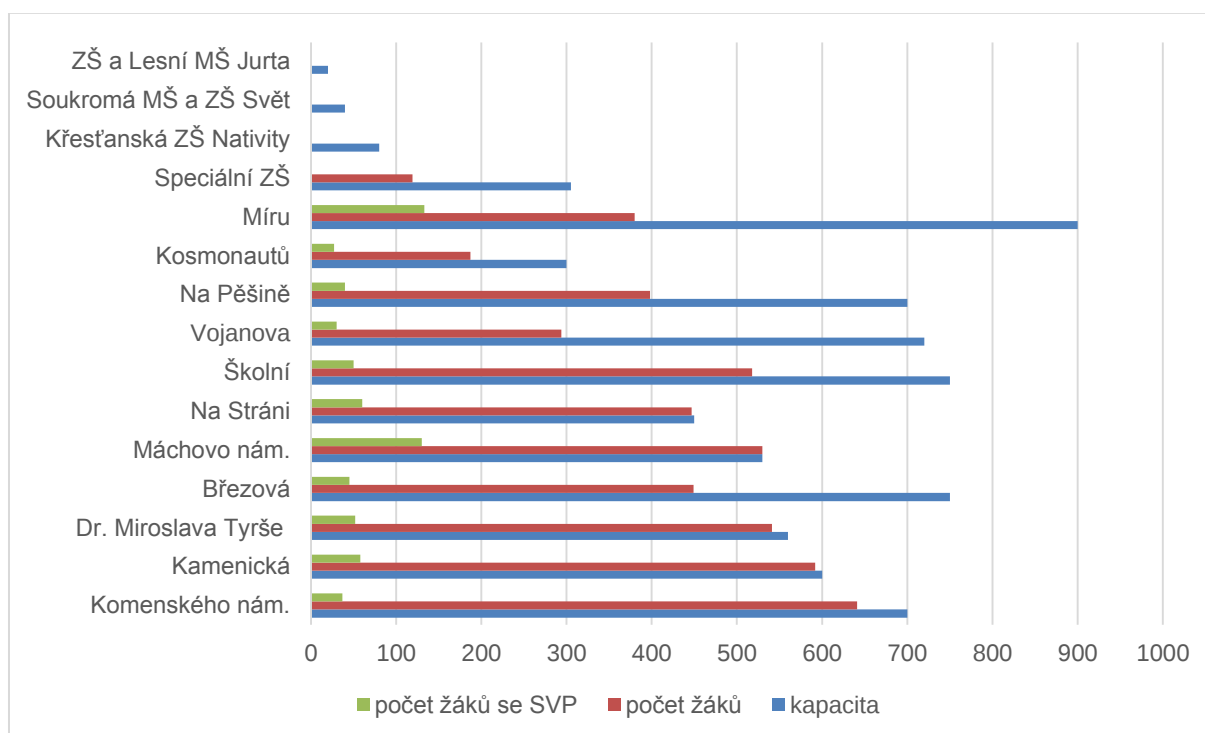
Sociálně vyloučené děti a děti sociálním vyloučením ohrožené navštěvují zejména základní školy na ulicích Míru, Školní (Želenice), Máchovo nám. a Vojanova. Ve většině těchto škol není rozvinut systém spolupráce s PPP v oblasti identifikace a diagnostiky sociálního znevýhodnění, výjimkou je Základní a mateřská škola Máchovo nám., která má diagnostikováno 112 dětí jako sociálně znevýhodněných. Z hlediska diagnostiky sociálního znevýhodnění má škola nastavené vlastní procesy.

Graf 5: Počet žáků na ZŠ s cizí státní příslušností k 30. 9. 2017

Zároveň je ve městě Děčín střední škola Gymnázium Děčín, která poskytuje vzdělávání v rámci osmiletého studijního programu, zde povinnou školní docházku navštěvuje 129 žáků. Celkem 57 žáků plní školní docházku v zahraničí nebo na zahraniční škole na území ČR. Do děčínských základních škol zřizovaných statutárním městem Děčín dojíždí cca 603 žáků z jiných obcí.

Graf 6: Naplněnost základních škol a počet žáků se SVP k 30. 9. 2017

Základní škola Děčín I, Komenského náměstí 622/3

Základní škola Komenského náměstí má kapacitu 700 žáků a ve školním roce 2017/2018 zde docházelo 641 žáků a z toho 37 žáků se SVP. Budovy školy se nacházejí v centru města a v blízkosti autobusových zastávek. Škola je rodiči

vyhledávaná, kteří ji někdy označují jako tu „neromskou“. Škola má vlastní družinu s kapacitou 210 žáků a kromě toho nabízí i doučování, kterého ve školním roce 2016/2017 využilo 114 žáků. Škola také nabízí volnočasové kroužky. Škola je spádovou školou pro okolní obce. Přestože do školy nedochází větší počet dětí ze znevýhodněného prostředí, ve školním roce 2014/2015 na této škole předčasně ukončilo docházku 7 žáků. Na škole nepůsobí žádní asistenti pedagoga a škola neprovozuje přípravný ročník.

Základní škola Děčín II, Kamenická 1145

Základní škola Kamenická má kapacitu 600 žáků a ve školním roce 2017/2018 do ní docházelo 592 žáků, z toho 58 žáků se SVP. Do školy také dochází zhruba 60 žáků ze sociálně znevýhodněného prostředí. Škola také provozuje družinu s kapacitou 210 žáků a školní klub s kapacitou 200 žáků. Svým žákům nabízí 22 zájmových kroužků - ty ve školním roce 2016/2017 navštěvovalo 408 žáků. Škola má k dispozici také skleník a arboretum. Škola je spádovou školou pro okolní obce. Ve školním roce 2017/2018 opakovalo ročník 9 žáků a jeden předčasně ukončil docházku. Základní škola má zkušenosti s realizací inkluzivních projektů. Škola neprovozuje přípravný ročník. Na škole působí 2 asistenti pedagoga.

Základní škola Dr. Miroslava Tyrše Děčín II, Vrchlického 630/5

Základní škola Dr. Miroslava Tyrše má kapacitu 560 žáků ve školním roce 2017/2018 do ní docházelo 541 žáků a z toho 52 žáků se SVP. Do školy v té době docházelo zhruba 40 žáků ze sociálně znevýhodněného prostředí. Škola také provozuje družinu s kapacitou 150 žáků a školní klub s kapacitou 250 žáků. Škola nabízí i doučování, kterého ve školním roce 2016/2017 využilo 109 žáků a zájmové kroužky, do kterých ve stejném roce docházelo 180 žáků. Ve školním roce 2017/2018 opakovali ročník dva žáci a jeden žák předčasně ukončil docházku.

Škola je vyhledávána mezi rodiči z majoritního prostředí a její kapacita je plně naplněna. Škola se nachází ve vilové části města a vedle školy se nacházejí dvě hřiště s umělým povrchem. Součástí školního areálu je také sportovní hala s prostorem pro dvě třídy. V budově školy se kromě toho nachází i malá tělocvična a na pozemku školy byla vybudována přírodní učebna. Škola spolupracuje s neziskovou organizací Poradna pro integraci, z. s. a má zkušenosti s inkluzivními projekty. Škola nabízí i vzdělávání v přípravné třídě. Ve škole působí 6 asistentů pro děti se zdravotním postižením.

Základní škola a Mateřská škola Děčín III, Březová 369/25

Základní škola na ulici Březová má kapacitu 750 žáků a ve školním roce 2017/2018 zde docházelo 449 žáků, z toho 45 žáků se SVP. Zhruba 30 % žáků školy tvoří žáci ze sociálně znevýhodněného prostředí. Škola má družinu s kapacitou 120 žáků a kromě ní nabízí žákům i doučování, které ve školním roce 2016/2017 využilo zhruba 22 % žáků. Žáci školy a děti z blízkého okolí mohou navštěvovat 23 zájmových kroužků organizovaných školou, toho ve školním roce 2016/2017 využilo 245 dětí. Pro dojíždějící žáky se v blízkosti školy nacházejí autobusové zastávky. V základní škole byla zřízena přípravná třída.

Škola se potýká s několika problémy. Jednak se v její blízkosti nachází vyloučená lokalita na ulici Zelená, která významně ovlivňuje složení zdejších žáků. Škola je také

typickou panelovou školou, tzn. že disponuje značně vyšší kapacitou, než je její aktuální počet žáků. Ve školním roce 2014/2015 opakovalo ročník 24 žáků, do 1. třídy nastoupilo 8 žáků, kteří nenavštěvovali MŠ, 3 žáci vyšli v nižším než 9. ročníku a 20 žáků mělo neomluvené hodiny. Ve školním roce 2017/2018 opakovalo ročník 6 žáků a stejný počet žáků předčasně odešel ze vzdělávání. Na škole působí speciální pedagog, jeden asistent pro děti se zdravotním postižením a jeden školní asistent.

Základní škola a Mateřská škola Děčín IV, Máchovo nám.

Základní škola Máchovo nám. má kapacitu 530 žáků a ve školním roce 2017/2018 jí navštěvovalo 530 žáků, z toho 130 žáků se SVP. Škola má družinu s omezenou kapacitou 84 žáků a školní klub s kapacitou 300 žáků. Škola je velmi proinkluzivně nastavená. V minulosti byla označovaná jako „romská“ škola, nicméně v posledních letech je vyhledávána jak mezi majoritními rodiči, tak mezi rodiči žáků s diagnostikovanou potřebou podpůrných opatření. Složení žáků školy je ovlivněno i blízkostí několika sociálně vyloučených lokalit (ul. Krátká a Rozbělesy). Vysoký počet žáků se SVP oproti ostatním školám ve městě je dán především tím, že škola jako jediná diagnostikuje sociální znevýhodnění a žáci ze sociálně znevýhodněného prostředí tvoří až 30 % žáků školy.

Škola se nachází v centru města v blízkosti vlakového nádraží a autobusových zastávek a je jednou ze spádových škol pro žáky z okolních obcí. Základní škola poskytuje vzdělání ve dvou, od sebe nedalekých budovách. Škola nabízí svým žákům i doučování, které ve školním roce 2016/2017 využilo 120 žáků. Kromě toho škola nabízí i 29 zájmových kroužků pro své žáky a děti z blízkého okolí, do kterých ve školním roce 2016/2017 docházelo 286 dětí. Škola spolupracuje s Charitním sdružením Děčín a má zkušenosti s projekty týkajícími se inkluzivního vzdělávání. Ve školním roce 2017/2018 opakovalo ročník 13 žáků a stejný počet žáků ukončil školní docházku v nižším než 9. ročníku.

Základní škola Děčín VI, Na Stráni 879/2

Základní škola Na Stráni má kapacitu 450 žáků a ve školním roce 2017/2018 zde docházelo 447 žáků, z toho 60 žáků se SVP. Škola má vlastní družinu o kapacitě 150 žáků a školní klub s kapacitou 200 žáků. Škola má dobrou pověst u majoritních rodičů, což se projevuje i na její plné obsazenosti. Škola si u těchto rodičů udržuje dobrou pověst, i přestože zde dochází zhruba 10 % žáků ze sociálně znevýhodněného prostředí. Škola nabízí i doučování, které ve školním roce 2016/2017 využívalo 90 žáků. Dále nabízí 11 zájmových kroužků, kterých ve školním roce 2016/2017 využívalo 145 žáků a dětí z blízkého okolí. Škola neprovozuje přípravnou třídu.

Škola se nachází ve vilové části města. Škola nemá vlastní jídelnu, využívá proto služeb školní jídelny v blízkosti školy ve Slovanské ulici. Podobně školní družina sídlí v nedaleké Klostermannově ulici. Škola spolupracuje s Charitním sdružením Děčín. Ve školním roce 2017/2018 opakovali ročník tři žáci.

Základní škola a Mateřská škola Děčín VI, Školní 1544/5

Základní škola Školní má kapacitu 750 žáků, ve školním roce 2017/2018 zde docházelo 518 žáků a z toho 50 žáků se SVP. Škola má vlastní družinu s kapacitou 120 žáků. Základní škola se nachází v centru panelového sídliště v Želenicích a v její

blízkosti se nachází sociálně vyloučená lokalita na ulici Krátká a zhruba 20 % žáků školy pochází ze sociálně znevýhodněného prostředí. Škola nabízí doučování, které ve školním roce 2016/2017 využilo 115 žáků. Škola také nabízí 5 zájmových kroužků, kterých ve školním roce 2016/2017 využilo 60 žáků. Škola vyučuje 22 žáků v anglickém jazyce. V základní škole byla zřízena přípravná třída.

Jedná se o sídlištní školu pavilonového typu a škola má dvě tělocvičny, školní hřiště s asfaltovým povrchem a areál na plážový volejbal se dvěma kurty, který je dostupný i veřejnosti. V budově školy se také nachází pobočka městské knihovny. Škola spolupracuje s Charitním sdružením Děčín. Ve školním roce 2017/2018 opakovalo ročník 5 žáků a 6 žáků předčasně ukončilo školní docházku.

Základní škola a Mateřská škola Děčín VIII, Vojanova 178/12

Základní škola Vojanova má kapacitu 720 žáků a ve školním roce 2017/2018 jí navštěvovalo 265 žáků. Škola má družinu s kapacitou 200 žáků. Základní škola má odloučené malotřídní pracoviště v městské části Jalůvčí, které má kapacitu 50 žáků a ve školním roce 2017/2018 do něj docházelo 29 žáků. Do obou pracovišť celkově ve školním roce 2017/2018 docházelo 30 žáků se SVP a zároveň zhruba 20 % žáků školy tvoří žáci ze sociálně znevýhodněného prostředí. Škola nabízí 14 zájmových kroužků pro své žáky a děti z blízkého okolí, čehož ve školním roce 2016/2017 využilo 140 dětí. Škola nenabízí systematické doučování. Ve školním roce 2017/2018 předčasně ukončilo školní docházku 9 žáků. Na škole působí 4 asistenti pedagoga.

Základní škola a Mateřská škola Děčín IX, Na Pěšině 330

Základní škola Na Pěšině má kapacitu 700 žáků a ve školním roce 2017/2018 zde docházelo 398 žáků a z toho 40 žáků se SVP. Do školy dochází zhruba 10 % žáků ze sociálně znevýhodněného prostředí. Škola má družinu s kapacitou 200 žáků. Škola má dvě tělocvičny a školní hřiště pro atletické disciplíny. Škola nabízí doučování, kterého ve školním roce 2016/2017 využilo 55 žáků, kromě toho škola nabízí i 12 zájmových kroužků, kterých ve stejném období využilo 150 žáků a dětí z blízkého okolí. Ve školním roce 2017/2018 opakovali ročník tři žáci a další dva předčasně ukončili školní docházku. Škola spolupracuje s organizacemi Prosapia, TJ Union Děčín nebo s Fotbalovou akademií Petra Voříška a účastní se projektu podporujícího inkluzivní vzdělávání. Na škole je zřízena jedna speciální třída.

Základní škola a Mateřská škola Děčín XXVII, Kosmonautů 177

Základní škola Kosmonautů má kapacitu 300 žáků a ve školním roce 2017/2018 zde docházelo 187 žáků a z toho 27 žáků se SVP. Škola má družinu s kapacitou 90 žáků. Škola se nachází v okrajově čtvrti Březiny uprostřed sídliště. Škola má k dispozici víceúčelové hřiště. Do školy dochází zhruba 11 % žáků ze znevýhodněného prostředí. Škola nabízí svým žákům doučování, čehož ve školním roce 2016/2017 využilo 21 žáků. Dále škola nabízí 14 zájmových kroužků, do kterých ve školním roce 2016/2017 docházelo 168 dětí. Škola spolupracuje s DDM Teplická, Junákem a Českým červeným křížem. Ve školním roce 2017/2018 žádný žák neopakoval ročník a dva žáci předčasně ukončili školní docházku.

Základní škola Děčín XXXII, Míru 152

Základní škola má kapacitu 900 žáků a ve školním roce 2017/2018 zde docházelo 380 žáků a z toho 133 žáků se SVP. Ve škole jsou zřízeny speciální třídy pro žáky s lehkým mentálním postižením, do kterých ve školním roce 2017/2018 docházelo 11 žáků. Dalších 13 žáků s mentálním postižením bylo vzděláváno v běžných třídách. Škola má také zřízenou přípravnou třídu.

Základní škola se nachází v centru sociálně vyloučené lokality v Boleticích nad Labem, i proto má škola špatnou pověst u majoritních rodičů. Do školy dochází zhruba 30 % žáků ze sociálně znevýhodněného prostředí. Škola provozuje školní družinu s kapacitou 130 žáků. Škola dále nabízí doučování, čehož ve školním roce 2016/2017 využilo 56 žáků. Kromě doučování nabízí škola i 21 zájmových kroužků, do kterých ve školním roce 2016/2017 docházelo 143 žáků. Ve školním roce 2017/2018 opakovali ročník čtyři žáci a pět žáků předčasně ukončilo školní docházku, z čehož dva byli ze speciální třídy. Škola spolupracuje s různými organizacemi, např. Romské sdružení Indigo Děčín, z. s. a má i zkušenosti s projekty podporujícími inkluzivní vzdělávání.

Celkem 644 žáků bydlících ve spádovém obvodu školy dojíždí do škol v centru města, což je zřejmě důsledkem její špatné pověsti a vysokého podílu žáků ze sociálně znevýhodněného prostředí.

Speciální základní škola a Speciální mateřská škola, Děčín

Speciální základní školu v Děčíně zřizuje Ústecký kraj a ve školním roce 2017/2018 zde docházelo 74 žáků do základní školy a 45 žáků do základní školy speciální. Škola má kapacitu 305 žáků. Ve škole sídlí od roku 2009 i SPC. Základní škola se zejména na druhém stupni potýká s vysokým počtem neomluvených hodin, např. v 8. ročníku měli žáci ve školním roce 2017/2018 511 neomluvených hodin.

Křesťanská základní škola Nativity

Základní škola má kapacitu 80 žáků, byla zřízena v roce 2008 a nabízí vzdělání pro 6.-9. ročník druhého stupně. Škola se profiluje jako škola zaměřená na inkluzivní principy a křesťanské hodnoty.

Soukromá základní škola a mateřská škola Svět

Základní škola má kapacitu 40 žáků a vyučuje 1.-5. ročník základní školy ve dvou třídách. Škola funguje od roku 2011 a vzdělává podle principů Montessori pedagogiky.

Základní škola a Lesní mateřská škola Jurta

Základní škola má kapacitu 20 žáků a funguje od roku 2014 a staví na principech lesních škol a projektového vyučování.

Střední školy

Co se týká přechodů na střední školy, situace v Děčíně není prakticky zmapovaná - jenom šest ze dvanácti děčínských základních škol má na svých stránkách zveřejněnou výroční zprávu za rok 2017/18 a z nich jen čtyři obsahují informace o vycházejících žácích a o tom, jestli se hlásili na některou ze středních škol, případně na kterou. Z kusých dostupných informací (i z dostupných starších výročních zpráv dalších škol) se dá odvodit, že i když mají některé školy více žáků, kteří vycházejí z nižších než devátých ročníků, daří se jim i tyto žáky umístit na některé z učebních oborů. Nezáměr žáků o pokračování v dalším studiu na středních školách se pravděpodobně týká jen několika jednotlivců na každé z děčínských základních škol. Do velké míry k tomu přispívá nejen kariérové poradenství na ZŠ, ale také skutečnost, že se střední školy nacházejí přímo v Děčíně a odpadá nutnost dojíždět. Žáci základních škol však dle dostupných výročních zpráv pokračují také na středních školách v Ústí nad Labem, Praze nebo Varnsdorfu. V této části se však budeme věnovat pouze školám na území města Děčín, které mohou čerpat finance na podporu svých aktivit z KPSVL. Všechny střední školy v Děčíně jsou zřizovány Ústeckým krajem.

Gymnázium, Děčín, p. o.

Gymnázium v Děčíně poskytuje všeobecné středoškolské vzdělání formou čtyřletého a osmiletého studia. Celková kapacita školy je 550 žáků a obvykle otvírají jednu třídu osmiletého studia a tři třídy čtyřletého. Žáci v nižších ročnících si volí druhý jazyk a také si vybírají, zda se zaměří spíše na výtvarnou nebo hudební výchovu. Ve vyšších ročnících už si vybírají volitelné semináře podle svého dalšího zaměření a zájmu.

Vyšší odborná škola a Střední průmyslová škola strojní, stavební a dopravní, Děčín, p. o.

Střední průmyslová škola nabízí čtyři maturitní obory: stavebnictví, elektrotechnika, provoz a ekonomika dopravy a technické lyceum. Každý z oborů má společný základ a ve vyšších ročnících si studenti vybírají konkrétnější zaměření. Škola úzce spolupracuje například s Českými drahami, nebo dalšími potenciálními zaměstnavateli.

Evropská obchodní akademie, p. o.

Tato škola odborně vzdělává své žáky v oboru Obchodní akademie a zároveň jim umožňuje zaměřit své vzdělávání se na kreativní podnikání, sportovní marketing a management a evropské hospodářské asistentství. Škola je bezbariérová, zrekonstruovaná a zapojená do nejrůznějších mezinárodních projektů.

Střední zdravotnická škola, Děčín, p. o.

Střední zdravotnická škola nabízí denní i dálkovou formou maturitní obor sociální činnost zaměřen na zajišťování a organizace sociální pomoci a asistenci a obor praktická sestra/zdravotnický asistent, jehož absolventi se mohou uplatnit v nejrůznějších zdravotnických zařízeních.

Střední škola řemesel a služeb, Děčín, p. o.

Tato odborná škola nabízí vedle čtyřletých maturitních oborů (kosmetické služby, ekonomika a podnikání, gastronomie a fotograf) také tříleté učební obory, a to

mechanik opravář, cukrář, číšník, kuchař, kadeřník, prodavač, truhlář. Učební obory jsou voleny většinou školsky méně úspěšnými žáky.

Střední škola lodní dopravy a technických řemesel, Děčín VI, p. o.

Přístav a rozvinutá lodní doprava poskytují v Děčíně dobré podmínky pro rozvoj také této studijní oblasti. Vedle oboru lodníka nabízí tato škola také učební obory techničtějšího zaměření, jako třeba klempíř či strojní mechanik. Ve škole je možné studovat také tzv. E- obory určené pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami nebo ty, co ukončili základní vzdělávání v nižším než devátém ročníku. Tyto obory většinou představují pomocné práce u kvalifikovanějších pracovníků: klempířské práce, stavebnické práce, malířské práce, pečovatelské služby a malířské a ubytovací služby. Škola úzce spolupracuje s děčínskými zaměstnavateli a v rámci motivačního programu přispívá žákům na dojíždění.

Střední škola zahradnická a zemědělská Antonína Emanuela Komerse, Děčín - Libverda, p. o.

Tato škola je nejstarší zemědělskou školou u nás. Nabízí tři maturitní obory - agropodnikání, veterinářství a zahradnictví a tři učební obory - zahradník, prodavač, farmář. Součástí školy je také botanická zahrada, okrasné a ovocné školky a školní prodejna.

Speciální základní škola, Speciální mateřská škola a Praktická škola, Děčín, p. o.

Jednoletý a dvouletý obor praktické školy je určen absolventům speciálních škol, kteří se zde učí zvládat především sebeobsahu, domácí práce a přípravu pokrmů.

Školní poradenská zařízení

Pedagogicko-psychologická poradna Ústeckého kraje, pracoviště Děčín

Pedagogicko-psychologická poradna v Děčíně nabízí kromě diagnostiky i služby v oblasti logopedie a výchovného poradenství. Zároveň děčínská PPP poskytuje odbornou podporu školním metodikům prevence a výchovným poradcům. Poradna také organizuje školení pro zástupce škol týkající se školní zralosti. V roce 2016 jí navštívilo 1339 klientů, z toho 634 s výukovými problémy, 173 s výchovnými problémy, 59 kvůli profesní orientaci, 116 kvůli odkladům, 878 se zdravotním znevýhodněním, 150 v oblasti školní zralosti.

Poradna se potýká s několika problémy. Jednak se jí nedaří efektivně diagnostikovat romské žáky jako žáky s odlišným a kulturním prostředím, chybí ji informace o prostředí, v jakém rodiny žijí. Dále chybí zástupcům PPP podpora v oblasti komunikace s rodinou, zde by např. mohla určitou roli sehrát škola, která by podrobněji informovala rodiče o tom, co je v poradně čeká. Zároveň dnes poradny nesou veškerou zodpovědnost za diagnostiku, protože podpůrná opatření jdou vyřídit pouze přes poradnu. V praxi to nejčastěji funguje tak, že školy vytipují děti, jejichž seznamy pak doručí poradně, která potom musí jejich rodiče kontaktovat a kteří si následně musejí zažádat o vyšetření. V tomto ohledu chybí sociální pedagog nebo školní asistent, který by fungoval jako prostředník. Z děčínských škol výrazně častěji doporučuje svým žákům vyšetření Základní škola a mateřská škola Máchovo nám.

Speciálně-pedagogické centrum

Speciálně-pedagogické centrum sídlí v Děčíně v budově speciálně školy v Bynově. SPC spolupracuje především s klienty s vadami řeči, mentálním postižením, tělesným postižením, s poruchami autistického spektra a s kombinovaným postižením. U klientů se sluchovým postižením spolupracuje centrum s SPC Demosthenes v Ústí nad Labem. Děčínské SPC také poskytuje základní sociálně-právní poradenství, doporučení pro posudkové účely, programy na podporu rozvoje smyslového vnímání a motoriky a informace o rehabilitačních a reedukačních pomůckách a programech.

Zájmové a neformální vzdělávání a NNO

Děčínské organizace mají poměrně širokou nabídku v oblasti volného času a zájmového vzdělávání, nicméně některé mohou být vysokoprahové pro zájemce z řad sociálně vyloučených obyvatel města. Některé NZDM se toto snaží zmírňovat v oblasti identifikace dětských talentů a skrze podporu těchto dětí pomocí nadačních fondů v docházení do základních uměleckých škol nebo do sportovních klubů, které by si jejich rodiče jinak nemohli finančně dovolit.

Kromě zde uvedených organizací nabízejí volnočasové aktivity a zájmové vzdělávání i jednotlivé základní školy. Ty je zpravidla nabízejí bezplatně nebo za nízký poplatek. Některým školám se také do volnočasových aktivit daří zapojovat i děti ze sociálně znevýhodněného prostředí.

V Děčíně také působí Základní umělecká škola Děčín a aktivity pro děti organizuje i Městská knihovna Děčín a Zámek Děčín.

Dům dětí a mládeže

Děčínský dům dětí a mládeže má ve městě čtyři střediska (Teplická, Boletice, Březiny a Divišova) a nabízí zhruba 170 zájmových útvarů, do kterých každoročně dochází přes 2000 zájemců.

Mateřské centrum Bělásek Vojanova a Mateřské centrum Rákosníček.

V Děčíně působí dvě mateřská centra a obě provozují školku a jesle. Mateřské centrum Rákosníček kromě toho od roku 2015 disponuje pověřením k výkonu sociálně právní ochrany dětí a poskytuje náhradní rodinnou péči. Pro klienty OSPOD také centrum každoročně pořádá charitativní jarmark.

NZDM Kamarád

NZDM Kamarád je provozováno organizací Indigo Děčín, které je původně romské sdružení zaměřené na romskou hudební kulturu, ale v současné době se zaměřuje na všechny děti a mládež. NZDM je v lokalitě populární a vyhledávané, denně zde dochází zhruba 30 klientů. NZDM poskytuje klientům především vzdělávací kroužky, doučování, výuku vaření a sportovní aktivity, organizuje také tábory a výlety. NZDM se daří zapojovat i rodiče dětí, kteří například jezdí na tábory nebo se podílejí na organizaci některých akcí. Pracovníci NZDM se také snaží identifikovat talenty mezi dětmi a zajišťovat jim podporu skrze nadační fondy. Společně s místní školou plní NZDM a organizace Indigo obecněji roli neoficiálního komunitního centra i díky tomu, že některé své aktivity orientuje i na širší veřejnost (např. dětský den, mikulášská besídka v ZŠ, poskytování prostorů pro organizaci domovních schůzí). Od roku 2017 sdružení Indigo poskytuje také terénní sociální služby.

Předškolní klub Motýlek

Organizace indigo provozuje také předškolní klub Motýlek pro děti ve věku 3-6 let a jeho kapacita je 8 dětí. Klub je v provozu od roku 2014 a pro práci s dětmi využívá norskou vyučovací metodu Grunnlaget. Služba se změnou zákona o předškolním vzdělávání přestává mít smysl, protože přichází o pětileté děti.

Otevření všem

Občanské sdružení Cinka provozuje zařízení Otevření všem, které platí za velmi vyhledávané a počet jeho klientů každoročně roste, k říjnu 2017 vykazovalo 120 klientů, z nichž většina docházela každý den, a 5500 kontaktů. Cílovou skupinu zařízení tvoří děti a mládež ve věku 6-26 let a navštěvují jej jak romští tak neromští klienti, kteří spolu bez problémů vycházejí.

Do zařízení také dochází mladé matky do 26 let, které zde mohou trávit čas se svými dětmi. Tyto matky se sdružení snaží propojovat s místními mateřskými centry. Sdružení sídlí v Podmoklech ve stejné budově jako Charitní sdružení a Liga pro lidská práva. Sdružení se daří zapojovat i rodiče, kteří např. doprovázejí děti na zájezdech. Sdružení má také od roku 2015 registrovanou terénní službu.

NZDM U Parku

NZDM U parku provozuje občanské sdružení Cinka. Zařízení je otevřeno ve všední dny a jednou až dvakrát týdně v něm probíhají specifické aktivity, např. vzdělávací, pohybové (mažoretky) a hudební kroužky nebo kroužky vaření a ručních prací. Zařízení také nabízí k využití zkušebnu. Zařízení také pořádá pálení čarodějnic, den dětí apod. Kromě toho nabízí i výjezdové aktivity, do kterých patří například týdenní soustředění mažoretek a výlety a příměstské tábory. Sdružení dále nabízí doučování a vyhledává ve spolupráci s nadačním fondem Děti a rodina talenty. Nadaným dětem pak skrze tento fond zajišťuje hrazení poplatků v DDM, ZUŠ nebo ve sportovních klubech. Podpora pro tyto děti je časově omezena na max. 2 roky. Zároveň ve spolupráci s tímto fondem pomáhá zařízení i některým velkým rodinám s hrazením příměstských táborů.

NZDM Klub pro mladé Prosapia

Sdružení Prosapia provozuje od roku 2017 nízkoprahové zařízení pro děti a mládež od 15 let.

Sociálně-aktivizační služby pro rodiny s dětmi

SAS Poradny pro občanství a lidská práva

Organizace Poradna pro občanství a lidská práva poskytuje kromě SAS také odborné sociální poradenství.

SAS Charitní sdružení Děčín

Nad rámec zákonem dané činnosti SAS poskytuje sdružení také doučování a volnočasové aktivity (výlety dvakrát ročně pro cca 15 dětí a kreativní kroužky). Doučují především děti, kterým hrozí propadnutí. Spolupráce se školami se týká především náplně doučování. S rodinami spolupracují především v oblastech dluhů, dávek, výchovy dětí a zajištění lékařské péče. Ročně má tato SAS asi 30-40 klientů a doučuje zhruba 30 dětí.

Závěry

Jako důsledek vstupní analýzy byly společně s Pracovní skupinou vzdělávání předběžně navrženy hlavní strategické cíle, na které dále navazují specifické cíle. Jejich postupné naplňování by mělo vést ke zlepšení situace v oblasti vzdělávání v lokalitě. Cíle jsou podrobněji rozpracovány v *Místním plánu inkluze*.

Strategický cíl 1: Město Děčín má efektivní a koordinované zavádění společného vzdělávání v jím zřizovaných školách se zřetelem ke všem cílovým skupinám, kterých se společné vzdělávání týká.

Specifický cíl 1.1: Město Děčín má do roku 2019 nastavenou efektivní koordinaci společného vzdělávání a spolupráci jednotlivých aktérů ve vzdělávání, zaměřenou zejména na zasíťování jednotlivých institucí, vzájemnou informovanost o realizovaných aktivitách a sdílení dobrých praxí.

Specifický cíl 1.2: Statutární město Děčín podpoří síť předškolního vzdělávání tak, aby MŠ uměly dobře zacházet s dětmi se SVP (zejména se sociálním znevýhodněním) a dokázaly je adekvátně připravit na vstup do ZŠ.

Specifický cíl 1.3: Statutární město Děčín zajišťuje podporu pro pedagogy a jiné zaměstnance škol, aby uměli efektivně zacházet s dětmi se SVP.

Specifický cíl 1.4: Veřejnost je obeznámena s principy a výhodami inkluzivního vzdělávání. Základní školy umí pracovat s rodiči žáků se SVP, podporují zejména jejich rodičovské kompetence a pochopení provázanosti vzdělání a konkrétních pracovních příležitostí. Toho se docílí aktivitami, zaměřenými na rodiče žáků se SVP a na širokou veřejnost.

Strategický cíl 2 ZŠ Míru je atraktivní školou s kvalitním zázemím a know-how jak zacházet se všemi typy žáků.

Specifický cíl 2.1: ZŠ Míru je atraktivní a má vhodné technické zázemí pro práci se všemi žáky.

Specifický cíl 2.2: Statutární město Děčín podpoří ZŠ Míru v tom, aby měla vhodné podmínky pro kvalitní práci se všemi žáky.

Tyto strategické cíle byly za pomoci lokální Pracovní skupiny vzdělávání a pracovníků ASZ dále rozpracovány a také k nim byly definovány dílčí specifické cíle a následná možná opatření. Cíle a opatření jsou podrobněji zpracovány v dokumentu *Místní plán inkluze Děčín: 2018-2021*.

Zdroje

Analytická zpráva o situaci. Název projektu: Inkluze do škol. 2015. Agentura pro sociální začleňování.

Analýza sociálně vyloučených lokalit v ČR. 2015. GAC ČR.

Demografická data za obci Děčín. 2018. Český statistický Úřad.

Koncepce rozvoje školství statutárního města Děčín 2016-2020. 2016. Odbor školství a kultury magistrátu města Děčín.

Místní plán inkluze Děčín 2018-2021. Agentura pro sociální začleňování.

Strategický plán rozvoje města Děčín 2014-2020. 2014. Magistrát města Děčín ve spolupráci s MEPCO, s. r. o.

Vstupní analýza Děčín. 2016. Daniel Vališ, Agentura pro sociální začleňování.

Webové stránky a výroční zprávy škol a institucí. 2018.